

การศึกษากระบวนการบริหารงานบุคคลของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด

นายทวีศักดิ์ วิเศษฐานกูร

ศูนย์วิทยพัทธยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาบริหารการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

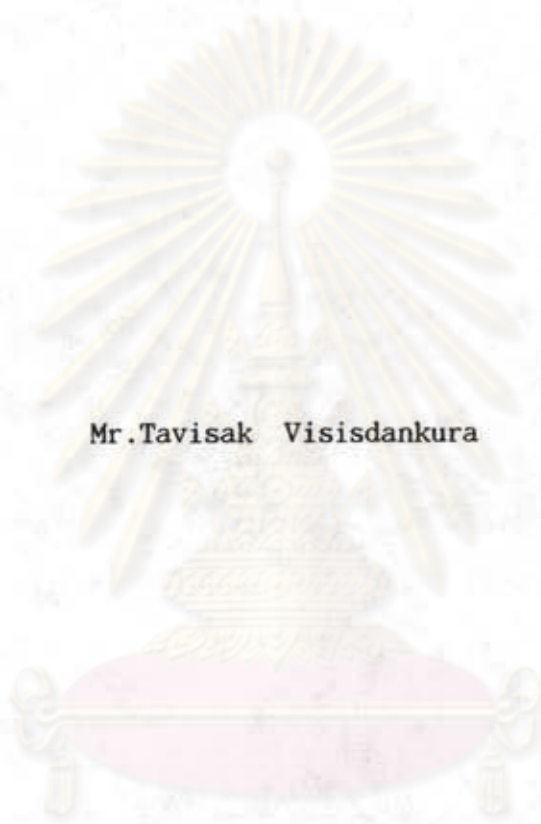
พ.ศ. 2538

ISBN 974-632-032-7

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

I16459990

A STUDY OF PERSONNEL ADMINISTRATIVE PROCESS IN PROVINCIAL
NON-FORMAL EDUCATION CENTER

Mr.Tavisak Visisdankura

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Educational Administration

Graduate School

Chulalongkorn University

1995

ISBN 974-632-032-7

หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษากระบวนการบริหารงานบุคคลของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน
จังหวัด

โดย นายทวีศักดิ์ วิเศษฐานกูร

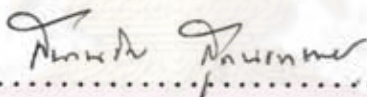
ภาควิชา บริหารการศึกษา

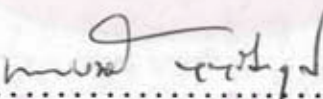
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์

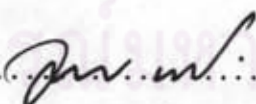
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร.สันติ อึ้งสุวรรณ)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.सनานจิตร สุนทรทรัพย์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชนีภา คูบริตน์)

พิมพ์ต้นฉบับบทคัดย่อวิทยานิพนธ์ภายในกรอบสี่เหลี่ยมนี้เพียงแผ่นเดียว

หัวข้อที่ ศึกษาดู : การศึกษากระบวนการบริหารงานบุคคลของศูนย์การศึกษาออก
โรงเรียนจังหวัด (A STUDY OF PERSONNEL ADMINSTRATIVE PROCESS IN
PROVINCIAL NON-FORMAL EDUCATION CENTER) อาจารย์ที่ปรึกษา : รศ.นพพงศ์
บุญจิตราคุลย์, 251 หน้า ISBN 974-632-032-7

การวิจัย เรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการบริหารงานบุคคลและปัญหาอุปสรรคของ
กระบวนการบริหารงานบุคคล ของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดศึกษาจากประชากรผู้มีหน้าที่ด้านการ
บริหารงานบุคคล 3 กลุ่ม ๆ ละ 1 คน ของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนทุกจังหวัด จำนวน 76 จังหวัด
ได้แก่ ผู้อำนวยการศูนย์ จำนวน 76 คน ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์ (ฝ่ายบริหาร) จำนวน 76 คน ผู้ปฏิบัติ
งานบุคลากร จำนวน 76 คน รวมประชากร 228 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบตรวจสอบรายการ
และแบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการบริหารงานบุคคลของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ด้านที่
ปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับความสำคัญ ได้แก่ 1. ด้านการบริการข้อมูลข่าวสาร 2. ด้านการ
นำบุคลากรเข้าหน่วยงาน 3. ด้านการพัฒนา 4. ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน 5. ด้านการ-
เจรจาไกล่เกลี่ยข้อขัดแย้ง 6. ด้านการให้บริการต่อเนื่อง ส่วนด้านที่ปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เรียงตาม
ลำดับความสำคัญ ได้แก่ 1. ด้านความมั่นคงในการปฏิบัติงาน 2. ด้านการคัดเลือก 3. ด้านการ-
วางแผนกำลังคน 4. ด้านการสรรหา 5. ด้านสิ่งตอบแทน

ปัญหาและอุปสรรคในการบริหารบุคคล ด้านที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการ-
คัดเลือก ส่วนด้านที่เป็นปัญหาอยู่ในระดับน้อย เรียงตามลำดับความสำคัญ ได้แก่ 1. ด้านการสรรหา
2. ด้านการพัฒนา 3. ด้านการนำบุคลากรเข้าสู่หน่วยงาน 4. ด้านการวางแผนกำลังคน 5. ด้านการ
ประเมินผลการปฏิบัติงาน 6. ด้านการให้บริการข่าวสารข้อมูล 7. ด้านการให้บริการต่อเนื่อง
8. ด้านการเจรจาไกล่เกลี่ยข้อขัดแย้ง 9. ด้านความมั่นคงในการปฏิบัติงาน 10. ด้านสิ่งตอบแทน

ภาควิชา ..... บริหารการศึกษา.....
สาขาวิชา ..... บริหารการศึกษา.....
ปีการศึกษา ..... 2537.....

ลายมือชื่อนิสิต .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา .....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาพร้อม ..... -

C441541 : MAJOR EDUCATIONAL ADMINISTRATION

KEY WORD: PERSONNEL ADMINISTRATIVE PROCESS /NON-FORMAL EDUCATION CENTER

TAVISAK VISISDANKURA : A STUDY OF PERSONNEL ADMINISTRATIVE PROCESS
IN PROVINCIAL NON-FORMAL EDUCATION CENTER. THESIS ADVISOR : ASSO.
PROF. NOPPONGS BUNYAJITRADULYA, M.Ed., 251 PP. ISBN 974-632-032-7

The objective of this research is to study the activities and problems in personnel administrative process of Provincial Non-Formal Education Center. Population were 228 personnel from every Provincial Non-Formal Education Center in Thailand in three group categories 76 Directors 76 Deputy Directors (Administrative Section) and 76 personnel staffs. Questionnaires with check-list and rating scale were used for collecting data, analyzed by percentage, mean and standard deviation.

The findings are summarized as follows:

The activities of personnel administrative process at the most level were; 1.Information, 2.Induction, 3.Development, 4.Appraisal, 5.Collective Negotiations and 6.Continuity of service. Whereas activities at the least level were; 1. Security 2. Selection, 3. Manpower planning, 4. Recruitment and 5. Compensation.

The problems in personnel administrative process at the most level was Selection. Whereas the least level were ; 1. Recruitment, 2. Development, 3. Induction, 4. Manpower Planning, 5. Appraisal, 6. Information, 7. Continuity of service, 8. Collective Negotiations, 9. Security and 10. Compensation.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาควิชา.....บริหารการศึกษา

สาขาวิชา.....บริหารการศึกษา

ปีการศึกษา..... 2537

ลายมือชื่อนิสิต.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....

ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ด้วยดี เนื่องจากความกรุณา เอาใจใส่ดูแล ช่วยเหลือ แนะนำ ตรวจสอบ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ อย่างดียิ่งจาก รองศาสตราจารย์ นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ อาจารย์ประจำภาควิชาบริหารการศึกษา และดำรงตำแหน่งรองคณบดี คณะครุศาสตร์ ปฏิบัติหน้าที่อาจารย์ใหญ่โรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม) ซึ่งเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สนานจิตร สุนทรทรัพย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ฉัฐนิภา คุปรัตน์

ขอขอบคุณ คณะผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 11 ท่าน (รายนามในภาคผนวก) ที่ได้ให้ความ เมตตาตรวจสอบปรับปรุงคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบคุณ อาจารย์ ดร.ณรงค์ พิมพ์สาร อาจารย์ กิตติศักดิ์ รัตนฉายา อาจารย์ เรืองฤทธิ์ ชมพูสุดผ่อง อาจารย์ จานง หนูนิล อาจารย์ ศิริวรรณ ทองสกุล อาจารย์ วาสนา โกสีย์วัฒนา และอาจารย์ กัลยา ทองนอก ที่ได้ช่วยย้่าให้คำแนะนำตรวจสอบความ ถูกต้อง

และขอขอบคุณ พระครูนิคมประชากร (พระพยอม จตุตถาโย) คุณอุคม วิเศษงานกูร คุณเพ็ญภา พรหมสุริยวงศ์ คุณอัจฉริมากร วิเศษงานกูร คุณทัชวิษณุ วิเศษงานกูร คุณภัทรากร วิเศษงานกูร และคุณวรวรรษ วิเศษงานกูร ที่ได้ช่วยเป็นกำลังใจและเป็นธุระบางประการใน การดำเนินการวิจัย

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ทวิศักดิ์ วิเศษงานกูร

สารบัญ

ช

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	จ
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญตาราง	ญ
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	5
คานิยามที่ใช้ในการวิจัย	5
วิธีดำเนินการวิจัย	7
ลำดับขั้นตอนการเสนอผลการวิจัย	9
2 บรรณคดีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	10
ความหมายและความสำคัญของกระบวนการบริหารงานบุคคล ..	10
ขอบข่ายการบริหารงานบุคคลตามแนวคิดของ Castetter (1976)	20
การวางแผนกำลังคน	20
การสรรหา	22
การคัดเลือก	25
การนำบุคลากรเข้าสู่หน่วยงาน	29
การประเมินผลการปฏิบัติงาน	32
สิ่งตอบแทน	34
การพัฒนา	36
การเจรจาไกล่เกลี่ยข้อขัดแย้ง	38

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	ความมั่นคงในการปฏิบัติงาน	40
	การให้บริการต่อเนื่อง	42
	การให้บริการข้อมูลข่าวสาร	45
	ข้อมูลเกี่ยวกับศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	47
	สถานภาพของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	48
	บทบาทหน้าที่ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	48
	การจัดโครงสร้างของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด .	49
	รายละเอียดหน้าที่และความรับผิดชอบของฝ่าย/งาน	49
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	57
3	วิธีดำเนินการวิจัย	69
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	69
	ประชากร	69
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	70
	ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ	70
	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	71
	การวิเคราะห์ข้อมูล	71
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	72
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	74
	ลำดับการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	74
	เกณฑ์ในการวิเคราะห์	74
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	75
	ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบ	
	แบบสอบถาม	75

สารบัญ (ต่อ)

บทที่		หน้า
	ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการบริหารงาน บุคคลของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	83
	ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคใน การบริหารงานบุคคลของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัด	131
5	สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	171
	วัตถุประสงค์ของการวิจัย	171
	วิธีดำเนินการวิจัย	171
	สรุปผลการวิจัย	172
	การอภิปรายผล	185
	ข้อเสนอแนะ	201
	รายการอ้างอิง	203
	ภาคผนวก	209
	ประวัติผู้เขียน	252

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวนตามสถานภาพ	76
2	สภาพการปฏิบัติงานการบริหารงานบุคคลด้านการวางแผนกำลังคน ของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด	83
3	สภาพการปฏิบัติงานการบริหารงานบุคคลด้านการสรรหาของศูนย์การ ศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด	87
4	สภาพการปฏิบัติงานการบริหารงานบุคคลด้านการคัดเลือกของศูนย์การ ศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด	90
5	สภาพการปฏิบัติงานการบริหารงานบุคคลด้านการนำบุคลากรเข้าสู่ หน่วยงานของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด	95
6	สภาพการปฏิบัติงานการบริหารงานบุคคลด้านการประเมินผลการปฏิบัติ งานของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด	99
7	สภาพการปฏิบัติงานการบริหารงานบุคคลด้านสิ่งตอบแทนของศูนย์การ ศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด	105
8	สภาพการปฏิบัติงานการบริหารงานบุคคลด้านการพัฒนาของศูนย์การ ศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด	110
9	สภาพการปฏิบัติงานการบริหารงานบุคคลด้านการเจรจาไกล่เกลี่ย ข้อขัดแย้งของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด	113
10	สภาพการปฏิบัติงานการบริหารงานบุคคลด้านความมั่นคงในการปฏิบัติ งานของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด	116
11	สภาพการปฏิบัติงานการบริหารงานบุคคลด้านการให้บริการต่อเนื่อง ของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด	120
12	สภาพการปฏิบัติงานการบริหารงานบุคคลด้านการให้บริการข้อมูลข่าวสาร ของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด	124
13	สภาพการปฏิบัติงานการบริหารงานบุคคลของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียน จังหวัด	128

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
14	สภาพปัญหาในการปฏิบัติงานบริหารงานบุคคลด้านการวางแผนกำลังคน ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	131
15	สภาพปัญหาในการปฏิบัติงานบริหารงานบุคคลด้านการสรรหาของ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	134
16	สภาพปัญหาในการปฏิบัติงานบริหารงานบุคคลด้านการคัดเลือกของ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	137
17	สภาพปัญหาในการปฏิบัติงานบริหารงานบุคคลด้านการนำบุคลากรเข้า สู่หน่วยงานของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	140
18	สภาพปัญหาในการปฏิบัติงานบริหารงานบุคคลด้านการประเมินผล การปฏิบัติงานของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	143
19	สภาพปัญหาในการปฏิบัติงานบริหารงานบุคคลด้านสิ่งตอบแทนของ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	147
20	สภาพปัญหาในการปฏิบัติงานบริหารงานบุคคลด้านการพัฒนาของ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	151
21	สภาพปัญหาในการปฏิบัติงานบริหารงานบุคคลด้านการเจรจาไกล่เกลี่ย ข้อขัดแย้งของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	157
22	สภาพปัญหาในการปฏิบัติงานบริหารงานบุคคลด้านความมั่นคงในการ ปฏิบัติงานของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	159
23	สภาพปัญหาในการปฏิบัติงานบริหารงานบุคคลด้านความมั่นคงในการ ปฏิบัติงานของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	161
24	สภาพปัญหาในการปฏิบัติงานบริหารงานบุคคลด้านการให้บริการ ข้อมูลข่าวสารของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด	165
25	สภาพปัญหาในการปฏิบัติงานบริหารงานบุคคลของศูนย์การศึกษา นอกโรงเรียนจังหวัด	168